

HINGSTREGLEMENTE 2018

FNH:s REGLEMENTE FÖR NORDSVENSKA BRUKSHINGSTAR I AVEL

Reviderade 2017-01-15 och 16 samt 2018-02-20

FNH:s REGLEMENTE FÖR NORDSVENSKA BRUKSHINGSTAR I AVEL

15 Allmänt

Krav för hingst som används i avel

16 Syftet med avelsvärdering av hingstar och hästk kontroll

17 Avelsvärdering av hingstar

17.1 Krav för avelsvärdering

17.2 Individprövning

17.2.1 Identitet

17.2.2 Härstamning

17.2.3 Exteriör

17.2.4 Prestationer

17.2.5 Bruksprov i form av bruksprov/körprov

17.2.6 Hälsotillstånd

17.2.7 Dopingregler

17.2.8 Uppförande hos veterinär

17.3 Avkommeprövning

17.4 Metoder för fastställande av avelsvärde

17.5 Avelsvärderingsnämndens beslut

17.6 Avelsvärderingsbevis

18 Avelsvärderingsnämnd

18.1 Sammanställning

18.2 Arbetsuppgifter

19 Avelsvärderingstillfällen

19.1 Ordinarie avelsvärdering

19.2	Besiktning för sundhetskontroll i samband med sommarpremiering
20	Särskilt om fruktsamhetskontroll
21	Redovisning av resultat
22	Dispens från gällande regler
23	Överklagan av avelsvärderingsresultat
24	Ansvar för lämnade uppgifter
25	Underrättelse om beslut
26	Jäv
27	Hingstägares skyldigheter och rättigheter
28	Defektlista
29	Regler gällande hingstar av Nordsvensk Brukshäst

15 ALLMÄNT

FNH utfärdar reglemente rörande avelsvärdering i Sverige för hingstar av Nordsvensk Brukshästras.

KRAV FÖR HINGST SOM ANVÄNDS I AVEL

För att hingst ska få lösa betäckningslicens, vilket är ett krav för att avkomman ska kunna införas i Grundstambok avd. I krävs:

- Att hingsten uppfyller kraven i FNH:s reglemente för Nordsvenska Brukshingstar i avel.
- Att hingsten visats vid avelsvärdering och där har godkänts samt uppfyller rasvisa krav.
- Att hingsten är blodtypad/DNA-testad mot far för styrkande av uppgiven härstamning.
- Att importerade hingstar som inlånas till Sverige och hingstar vilka varit utlånade utanför Sverige vid återkomst till Sverige genomgått CEM-test med negativt resultat, avläst av SVA.
- Att tidigare års betäckningsrapporter och fölredovisningar (språngrulla) redovisats.
- Att hingst inte nedärver defekt (vissa undantag förekommer, se SJVFS 2009:28).
- Att hingst är friröntgad avseende hovbroskförbening, avläsning ska göras av SLU.
- Att hingstägaren löser/köper betäckningsrapportblock hos Svenska Hästavelsförbundet.

Hingst vilken inte uppfyllt rasvisa krav på avelsvärdering och därmed inte godkänts eller inte visats på avelsvärdering och därmed inte godkänts eller inte visats på avelsvärdering kan inte lösa betäckningslicens men väl betäckningsbevis – visad men inte godkänd på avelsvärdering eller betäckningsintyg – inte visad på avelsvärdering och då kan avkomman införas i Grundstambok avd. II. Hingstens betäckningsstatus vid betäckningstillfället är avgörande för vilket alternativ som ska tillämpas.

Från och med 1 januari 2018 ska separata licenser för hingstar verksamma i Sverige, Norge och Danmark finnas. Vid förflyttning till annat land ansöks om ny licens för det aktuella landet, detta utan ny kostnad.

Giltighetstid för inbetalad licensavgift är likställt med kalenderår.

FNH:s styrelse äger rätt att utfärda straffavgifter för hingstägare/hingsthållande som inte följer krav för Nordsvensk Brukshingst som används i avel.

16 SYFTET MED AVELSVÄRDERING AV HINGSTAR OCH HÄSTKONTROLL

Avelsvärdering av hingstar syftar till att främja kvalitet och utveckling i svensk hästavel. Den genomförs med hjälp av individprovning, fruktsamhetskontroll och avkommeprövning.

Avelsvärdering ger möjlighet till urval av hingstar i relation till uppsatta produktions- och avelsmål. Resultat från avelsvärdering skapar dessutom underlag för planering, rådgivning och forskning inom hela hästsektorn.

17 AVELSVÄRDERING AV HINGSTAR

17.1 Krav för avelsvärdering

En hingst, tre år och äldre, införd i Grundstambok avd. I och med raskod 22, kan värderas enligt dessa regler under förutsättning att hingstens identitet är fastställd samt innehar känd härstamning registrerad hos FNH. Hingsten ska vara anmäld till avelsvärdering enligt arrangörens anvisningar.

Visning av Nordsvensk Brukshingst på avelsvärdering kan endast ske vid ett tillfälle per säsong.

17.2 Individprovning

17.2.1 Identitet

Vid individbedömningen ska hingstens identitet kontrolleras mot åberopad identitetshandling/pass. Om tveksamhet föreligger om en hingsts identitet ska nämnden föranstalta om DNA-undersökning eller annan metod även om sådan tidigare utförts.

17.2.2 Härstamning

Härstamningsbedömning ska utföras på basis av all tillgänglig officiell information om föräldrars och närbesläktade hästars egna meriter samt deras avkommeprövningsresultat.

17.2.3 Exteriör

Vid varje individprovningstillfälle bedöms hingsten exteriört. För hingst som är under provning görs förnyad bedömning vid varje tillfälle. Hingsten ska vid individprovning vid tre års ålder mätas avseende mankhöjd – mätt vid mankens högsta punkt och vid fyra år eller äldre avseende mankhöjd – mätt vid mankens högsta höjd, bröstomfång – mätt med måttband direkt bakom manken, framknäets omfång – mätt med måttband på största omkretsen och framskenans bredd – mätt med klavmått från sidan omedelbart under knäleden. Mätning ska ske av samtliga hingstar som visads för individbedömning.

Hingstens konstitution och rörelser ska bedömas och beskrivas i förhållande till ålder, avelsmål och användningsområde enligt den för Nordsvensk Brukshästs fastställda rasbeskrivningen.

Exteriör bedöms enligt följande:

- Typ
- Huvud, hals och bål

- Extremiteter
- Skritt
- Trav

Poäng tilldelas i skalan 1 – 10 på varje punkt.

17.2.4   Prestationer

En hingst sammanvägda prestationer bedöms utifrån resultat från bruksprov eller officiella tävlingar eller en kombination härav, varvid hänsyn ska tas till ålder, ras och användningsområde. Endast resultat från officiella tävlingar och prov får ingå i bedömningen. Tävlingar och prov arrangerade och sanktionerade av föreningar anslutna till SH och JUF är officiella.

Bruksprov ska omfatta något eller några av följande moment:

- Körprov
- Dragprov
- Bedömning av temperament

Bruksprovsdomare utför bedömning av hingstarnas bruksprov. Bruksprovsdomare utses årsvis av FNH:s styrelse. Då ingen bruksprovsdomare är utsedd bedöms bruksprovet av avelsvärderingsnämnden eller delar av denna.

Hingst ska genomgå bruksprov enligt grundkrav för att vara avelsvärderad, se nedan.

17.2.5   Bruksprov i form av bruksprov/körprov

Utförs på ett inhägnat område. Vid körprov ska hingst vara selad med väl tillpassad sele. Hjälpstyglar får inte användas. Hingsten ska vara betslad med tränsbett eller stångbett.

Hingst fyra år och äldre ska genomföra bruksprov/körprov för att tilldelas kvalitetsklass.

Hingst kan genomföra bruksprov/körprov tidigast vid tre års ålder.

Övriga ska avlägga bruksprov vid stambokföringstillfället. Bedömningarna poängsätts enligt 10-gradig skala. Avkommeprövad hingst kan undantas från körprovskravet.

Följande moment ska bedömas:

- a. Anspänning och frånspanning (en medhjälpare ska användas).
- b. Igångsättning samt dragteknik och dragvilja vid körning.
- c. Halter.
- d. Ryggning (baksele rekommenderas).
- e. Temperament, samarbetsvilja och lydnad.

Provet ska utföras på en 300 – 500 meter lång bana. Fyrhjulig vagn ska användas lastad med ett ordinärt lass på cirka 900 kilo, dock ska lasset anpassas efter underlag och terräng. Hingsten ska köras efter domarens anvisningar. Den ska göra halt och förbli stillastående i harmoni och efter domarens anvisningar rygga minst tre steg. Försök till anspänning får inte pågå mer än fem minuter, om detta misslyckas kan nytt försök ske senare samma dag.

Domaren värdesätter respektive bedömningsmoment a – e med poäng mellan 1 – 10. Totala poängen läggs ihop och divideras med fem. Erhållen genomsnittspoäng ska för godkännande bli lägst fem delpoäng under fyra godkänns endast i ryggningsmomentet.

Fyraårig hingst avlägger bruksprovet i form av prov för KörBarhetsIntyg.

Vid godkänt resultat påverkas tilldelningen av avelsvärdeklass.

17.2.6 Hälsotillstånd

Bedömning av hälsotillståndet ska omfatta:

- Allmän sundhet
- Hållbarhet i förhållande till ålder och användningsområde
- Frihet från ärftliga defekter

Alla hingstar ska kontrolleras och bedömas avseende defekter som anges i DFS 2004:22 om djurskydds krav vid avelsarbete. För att Nordsvensk Brukshingst ska kunna godkännas ska denne vara friröntgad avseende hovbroskförbening. Ett protokoll för genomförd kontroll och bedömning ska nedtecknas och finnas för varje hingst. Hälsobedömning ska ske varje gång en hingst individbedöms.

Om en ledamot i avelsvärderingsnämnden kräver det ska ytterligare undersökning avseende hälsotillståndet genomföras innan avelsvärderingsnämnden avger sitt ställningstagande.

17.2.7 Dopingregler

Hingstar som deltar i avelsvärdering för inte utsättas för doping eller andra otillbörliga åtgärder som påverkar hingstens prestationsförmåga eller temperament. Hingstägare är skyldig att meddela eventuell behandling eller medicinering inför avelsvärderingen.

Veterinär ledamot i avelsvärderingsnämnden kan utan föranmälan föranstalta om provtagning för dopinganalys.

17.2.8 Uppförande hos veterinär

Hingstar som deltar på avelsvärdering ska poängsättas och verbalt omdöme ska avges avseende uppförande vid veterinärbesiktning. Poängen ska inte medräknas i den totala sammanställningen för hingsten. Poängskalan ska vara 1 – 10 där 10 är högsta poäng.

17.3 Avkommeprövning

Då underlag föreligger för att göra en avkommeprövning med tillfredställande tillförlitlighet, är avelsvärderingsnämnden skyldig att verkställa en sådan.

I normalfallet ska resultat från ett minimiantal av 15 avkommor av lägst tre års ålder ligga till grund för beräkning av avelsvärdet för en hingst.

Avkommeprövning ska genomföras på grundval av avkommornas officiella resultat från något eller några av följande moment:

- Premieringar
- Bruksprov
- Officiella tävlingar
- Dragprov för brukshästar
- Utställningar

För att resultat från dessa prövningsmoment ska kunna tillgodoräknas ska dessa vara avelsvärdegrundande.

Uppgifter om avkommor som exporteras ska så långt som möjligt ingå i bedömningsunderlaget. Detsamma gäller uppgifter om avkommor i utlandet, till importerade hingstar eller hingstar vars sperma importerats, vars resultat dokumenterats av en utländsk avelsorganisation eller stambokförande förening. För att en bedömning ska tillgodoräknas hingsten ska prövningstillfället vara godkänt av FNH:s styrelse.

I avkommeprövningen ska ingå en kontroll och bedömning av om avkommorna är bärare av sådana defekter som anges i DFS 2004:22 om djurskydd vid avelsarbete.

17.4 Metoder för fastställande av avelsarbete

Ett avelsvärde fastställs normalt första gången när hingsten genomgått individprövning. Då underlag föreligger för att göra en avkommeprövning med tillfredställande tillförlitlighet beräknas ett nytt avelsvärde. Detta justeras efter hand som antalet avkommor med bedömningsbara resultat ökar.

Ju större och säkrare avkommeunderlag som finns tillgängligt desto mindre hänsyn ska tas till härstamnings- och individprövning.

Beräkning av avelsvärde grundar sig på andel avkommor bedömda i viss kvalitetsklass eller enkla medeltal. Därvid ska hänsyn tas till antal födda föl eller betäckt ston. Beräkning sker kontinuerligt.

A Tilldelas hingst som uppfyller kraven för kvalitetsklass B och har lämnat 20 bedömda avkommor införda i Grundstambok avd. I. Frekvensen av avkommor bedömda i klass I och frekvensen diplomston ska relateras till medeltalet för rasen och med säkerhet vara högre. Antalet godkända söner och kvaliteten på dessa ska också vägas in.

Kvalitetsklass A kan utdelas postumt senast fem år efter hingstens död.

ELIT Tilldelas hingst som uppfyller kraven för kvalitetsklass B och har lämnat 30 bedömda avkommor införda i Grundstambok avd. I. Frekvensen av avkommor bedömda i klass I och frekvensen diplomston ska relateras till medeltalet för rasen och med säkerhet vara väsentligt högre. Antalet godkända söner och kvalitet på dess ska också vägas in.

Kvalitetsklass ELIT kan utdelas postumt senast fem år efter hingstens död.

Hingstar som avelsvärderas tilldelas en avelsvärdeklass på grundval av individ och/eller avkommeprövning. Avelsvärdeklassen kan tidsbegränsas samt höjas.

17.5 Avelsvärderingsnämndens beslut

Avelsvärderingsnämnden kan lämna ett muntligt beslut om resultatet av individprövningen eller avkommeprövningen. Ett skriftligt beslut med resultat från individprövningen och/eller avkommeprövningen samt avelsvärderingsbeviset i original ska tillsändas berörd hingstägare omgående efter nämndens beslut. Beslutet ska innehålla en motivering, datum för beslutet samt besked om hur överklagande till besvärsnämnd ska ske. Ovan gäller även när nytt beslut om avelsvärdering har fattats. Om komplettering krävs för att beslut ska kunna fattas ska hästägaren tillskrivas detta inom åtta dagar.

17.6 Avelsvärderingsbevis

Avelsvärderingsbevis utfärdas av avelsvärderingsnämnden och tilldelas hingsten när denne genomgått fullständig individprövning eller avkommeprövning. För hingst som inte genomfört alla

moment utfärdas ett protokoll vid påbörjad avelsvärdering. Avelsvärderingsbeviset ska grunda sig på senaste meddelade beslut om avelsvärdering och ska innehålla följande uppgifter om hingsten:

- Identitetsnummer
- Namn
- Ras
- Härstamning
- Signalement
- Uppfödare
- Nuvarande ägare
- Resultat av exteriörbedömning
- Mått
- Prestationer
- Hälsotillstånd
- Nedärvning av defekter i förekommande fall
- Resultat från avkommeprövning i förekommande fall
- Sammanfattande avelsvärdeklass

Beviset ska även innehålla uppgifter om utfärdare och plats och datum för beslut. Kopior av avelsvärderingsbeviset ska arkivera på FNH:s kansli.

18 AVELSVÄRDERINGSNÄMND

18.1 Sammansättning

Avelsvärdering av hingstar utförs av en nämnd som utses av FNH:s styrelse. Avelsvärderingsnämnden består av minst tre ledamöter varav en veterinär. Därutöver utses minst två ersättare. Dessutom bör ingå en till två rasledamöter.

18.2 Arbetsuppgifter

Avelsvärderingsnämnden beräknar och beslutar om kvalitetsklass med hänsyn till härstamning, exteriör, hälsotillstånd och eventuella bruksmeriter. Nämnden äger rätt att ta särskild hänsyn till härstamning eller för rasen särskilt värdefull egenskap vid individprövning. Varje sådant beslut ska i förekommande fall ske i samråd med FNH:s styrelse. Beslut rörande enskilda hingstars bedömningsresultat uppförs på avelsvärderingsbevis eller exteriörbedömningsprotokoll. Nämnden kan ansöka hos FNH om dispens från gällande bestämmelser då nämnden finner detta särskilt motiverat.

Det åligger avelsvärderingsnämnden att årligen gå igenom hela hingstbeståndet med avseende på fertilitet, avkommeprövningsresultat och andra omständigheter som rör hingstars avelsvärderingsstatus.

Avelsvärderingsnämnden kan i fråga rörande defekt remittera frågan till SH:s veterinärmedicinska råd eller genetiska rådet och vid behov besluta om avkommeundersökning för ställningstagande.

Avelsvärderingsnämnden kan härutöver vara remissinstans i olika ärenden. Det åligger nämnden att noga följa utvecklingen av den Nordsvenska Brukshästen, dess användning och resultat. Minst en gång årligen bör avelsvärderingsnämnden sammanträda med avelsorganisationen för genomgång av aktuella frågor.

19 Avelsvärderingstillfällen

19.1 Ordinarie avelsvärdering

FNH anordnar minst årligen avelsvärdering av alla därtill berättiga hingstar. Till ordinarie avelsvärdering kan i tillämpliga fall även hänföras bruksprov.

FNH kan uppdra åt annan organisation att arrangera avelsvärdering.

Till avelsvärdering kan tidigare avelsvärderade hingstar kallas för prövning.

19.2 Besiktning för sundhetskontroll i samband med sommarpremiering

Hingstar ska mellan de ordinarie avelsvärderingstillfällena enligt rasvisa bestämmelser även visas på sommarpremiering för kontroll av allmän sundhet och hudkvalitet. Denna besiktning utförs av ordinarie premieringsförrättare på sommarpremiering. Beslut tas om förnyat tillstånd under ett eller två år. Vid eventuella anmärkningar ska hingsten visas för förnyat tillstånd vid nästkommande ordinarie avelsvärdering. Samma gäller för hingst som omfattas av denna bestämmelse men som uteblir från sommarpremiering.

20 Särskilt om fruktsamhetskontroll

Enligt moment "Språngrullehantering" i detta Reglemente ska hingstägare senast 30 september varje år för varje hingst redovisa vilka ston som betäckts under året samt resultat av betäckningarna året innan. Sammanställda resultat ska granskas av FNH samt ordförande och veterinärledamot i aktuell avelsvärderingsnämnd. I enlighet med defektlistan föranleder lägre fölningsprocent än 40 särskild kontroll av språngrulla och beslut om spermaundersökning eller eventuell annan undersökning. Även hingstar med årligen upprepad fölningsprocent under 50 kan föranleda beslut om särskild undersökning eller utredning. Erhållna undersökningsresultat redovisas för avelsvärderingsnämnden i sin helhet, vilken har att fatta beslut om ytterligare åtgärder i form av vidare undersökningar, begränsningar i användningen eller tagande ur avel.

21 Redovisning av resultat

FNH ska för officiell publicering av hingstars kvalitetsklasser årligen tillkännage samtliga för avel godkända hingstar med resultat både vad avser enskilda hingstars avkommeresultat och övergripande rasstatistik.

22 Dispens från gällande regler

Avelsvärderingsnämnden eller hingstägare kan ansöka om dispens från gällande krav om särskilda skäl föreligger. Över sådan dispensansökan ska alltid avelsvärderingsnämndens och i förekommande fall bruksprovsnämndens ordförande beredas tillfälle att yttra sig. Beslut om dispens fattas av FNH:s styrelse.

23 Överklagan av avelsvärderingsresultat

Ett beslut får överklagas av den som beslutet angår om det har gått personen emot och beslutet kan överklagas.

Ett beslut överklagas skriftligt. I skrivelsen ska klaganden ange vilket beslut som överklagas, den ändring i beslutet som begärs och de omständigheter som åberopas till stöd för begäran om ändring. Skrivelsen ska vara FNH tillhanda inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet. Inom FNH remitteras överklagan för yttrande till den avelsvärderingsnämnd som bedömt hingsten samt vid behov även yttrande från veterinärmedicinskt och/eller genetiskt råd.

SH:s besvärsnämnds beslut ska grunda sig på vad handlingarna innehåller och vad i övrigt framkommit i ärendet. SH:s besvärsnämnd är FNH:s sista beslutande instans i överklagningsärenden. Eventuellt beslut om ombedömning verkställs efter anvisningar från FNH:s kansli. Klaganden eller annan berörd ska underrättas om innehållet i nämndens beslut och om hur detta kan överklagas.

Besvärsnämndens handlingar ska omfatta själva överklagan samt till FNH inkomna remissyttranden.

24   Ansvar för lämnade uppgifter

FNH ansvarar inte för att uppgifterna i skriftliga handlingar som har lämnats in till FNH är riktiga, fullständiga och stämmer överens med verkligheten. Inte heller för sådana uppgifter i den mån de tagits in i register.

25   Underrättelse om beslut

En sökande, klagande eller annan part ska underrättas om innehållet i det beslut varigenom besvärsnämnden avgör ärendet. Parten behöver dock inte underrättas om det är uppenbart obehövligt. Om beslutet går parten emot och kan överklagas ska parten underrättas om hur överklagan kan ske.

26   Jäv

Förvaltningslagen (SFS 1986:223) §§ 11 och 12 tillämpas vid avelsvärdering av hingstar.

Förvaltningslagens regler beträffande jäv:

§ 11 Den som ska handlägga ett ärende är jävig

1. Om saken angår personen själv eller make/maka/sambo, förälder, barn eller syskon eller någon annan närstående eller om ärendets utgång kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för personen själv eller någon närstående,
2. Om personen eller någon närstående är ställföreträdare för den som saken angår eller för någon som kan vänta synnerlig nytta eller skada av ärendets utgång,
3. Om ärendet har väckts hos myndighet genom överklagande eller underställning av en annan myndighetsbeslut eller på grund av tillsyn över en annan myndighet och personen tidigare hos den andra myndigheten har deltagit i den slutliga handläggningen av ett ärende som rör saken,

4. Om personen har fört talan som ombud eller mot ersättning biträdd någon i saken, eller

5. Om det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till personens opartiskhet i ärendet.

Från jäv bortses när frågan om opartiskhet uppenbarligen saknar betydelse.

§ 12 Den som är jävig får inte handlägga ärendet. Personen får dock vidta åtgärder som inte någon annan kan vidta utan olägligt uppskov.

Exempelvis föreligger jäv då:

- Domare, dennes make/maka/sambo eller dennes nära släkting (föräldrar, barn eller syskon) ägt, tränat eller under längre tid haft aktuell häst uppstallad.
- Domare under de senaste fem åren varit ägare till aktuell hästs far eller mor.
- Domare anser sig själv jävig.

Den som känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv mot personen ska självant ge det till känna.

27 Hingstägares skyldigheter och rättigheter

Hingstägare har rätt att på de grunder som anges i momentet "Överklagan av avelsvärderingsresultat" överklaga beslut eller enligt momentet "Dispens från gällande regler" söka dispens. Hingstägare kan däremot inte ställa ekonomiska anspråk på FNH föranledda av resultat i avelsvärderingen eller eventuella felaktigheter i densamma.

Det är varje hingstägares skyldighet att känna till och följa de föreskrifter och regler som utfärdats av Jordbruksverket och avelsorganisation som reglerar avelsvärdering av hingstar om vederbörande hingstägare önskar delta i avelvärdering anordnad eller sanktionerad av FNH.

Det är hingstägarens skyldighet att i samband med anmälan av hingst för avelsvärdering lämna så fullständiga och riktiga uppgifter som möjligt, inklusive eventuella meriter. Inte utelämna någon information som kan påverka bedömningen av aktuell hingst såsom dolda fel, pågående medicinering, utförd operation eller behandling. Hingstägare har rapporteringsskyldighet enligt Jordbruksverkets föreskrift om djurskydds krav vid avelsarbete, om hingst har defekt eller nedärver defekt under tid då hingst verkar i avel. I samband med hästagarförsäkringen ska hingstägare intyga att otillbörlig medicinering eller behandling inte skett. Det är varje hingstägares skyldighet att till respektive stambok- registerförande förening rapportera eventuella förändringar i ägarskap eller ort för utstationering av hingst under betäckningssäsong. En hingstägare ska så snart stoägaren rapporterat till hingstägaren/hingsthållaren att fölning skett till stoägaren översända betäckningsrapporten i undertecknat skick.

Hingstägare är skyldig att köpa/lösa betäckningsrapportblock hos Svenska Hästavelsförbundet.

Innehavare av hingst som inte följer bestämmelser i detta reglemente eller inte erlägger de avgifter som FNH:s styrelse beslutat om kan vägras en rättighet som följer av detta reglemente eller drabbas av återkallelse av sådan rättighet för viss tid eller tills vidare (uteslutning). Beslut om uteslutning fattas av FNH:s styrelse efter det att berörd hingstägare underrättats av FNH om förhållandet och givits möjlighet att förklara omständigheter och fullgöra sina skyldigheter.

Resultaten för avkommorna till de hingstar som inte uppfyller reglerna i § 6 i Plan- och riktlinjer är inte avelsvärdegrundande.

Om hingsthållare tar emot sto/ston för betäckning som vistats utomlands utan att ha lämnat intyg om CEM-test ska den hingst som detta sto/dessa ston betäckts med omgående lämna CEM-test. Om CEM-testet är negativt föranleder den inte någon åtgärd, men om den är positiv så är hingsthållaren skyldig att se till att samtliga ston betäckta under betäckningsåret testas.

Nordsvenska Brukshingstar ska vara ska vara CEM-testade i Sverige efter vistelse i utland. Ston som är importerade ska CEM-testas före betäckning. Detsamma ska gälla för hingst som sätts i avel. Provtagning ska ske i Sverige och avläsas av SVA.

Alla hingstar ska visas i huvudlag med bett och kindkedja av tillräcklig styrka och av person över 16 år.

FNH:s styrelse äger rätt att utfärda straffavgifter för hingstägare/hingsthållare som inte följer hingstägaren/hingsthållare skyldigheter och rättigheter.

28 Defektlista

Fynd vid veterinärbesiktning av hingst vid avelsvärdering och hur dessa bör påverka avelsvärderingsresultatet

Beteckningar:

Kass för avel	= kasserad för avel
Kass	= medför kassation som ett rasvist krav
1	= fel av betydelse men som kan vägas upp av andra förtjänster, rapporteras
2	= saknar veterinärmedicinsk betydelse
Rapp	= ska meddelas i kritiken och antecknas på avelsvärderingsbeviset. (Fel som medför kassation samt fel av betydelse ska alltid rapporteras)

Fynd	Betäckning
Glosöga	2, rapp.
Bettfel (över-, underbett)	Kass för avel. Dock acceptera minde över - underbett, d.v.s. då framtändernas tuggytor möts till en del. Flera undersökningstillfällen erfordras vid gränsfall.
Fång	1
Stora exteriöra avvikelser i benaxlarna	Kass.
Överben	2. Vid överben på skenben – griffelben och inte lednära.
Uppdrivna kotor utan några ledförändringar	2.

Ledgallor	Vid behov utredning med bl.a. röntgen av aktuell led.
Osteochondros	Kass för avel.
Strålbenshälta	Kass för avel.
Spatt	Kass för avel, rapp. För äldre hingstar med tävlingsprestationer men med röntgen diagnostisera spatt – rapp.
Ringkota	Kass – verifierad med röntgen.
Patellaupphakning	Kass för avel.
Patellaluxation	Kass för avel.
Cervical vertebral malformation (CVM)	Kass för avel.
Subluxation i kronled	2
Tuppsspatt	Kass.
Påtagligt vida platta hovar	Kass.
Påtagligt små trånga hovar	Kass.
Hovbroskförbening	Kass för avel.
Bockhov	Kass vid nygodkännande. 1 vid förlängt tillstånd.
Påtagligt dålig hornkvalitet	Kass.
Man- och svansskorv med kroniskt förlopp	Kass för avel.
Allergiska eksem/ sommareksem	Kass för avel.
Mugg	Kass, (vid måttlig – kraftig utbredning)
Rasp	Kass, (vid måttlig – kraftig utbredning)
Klapphingst/kryptorchism	Kass.
Testiklar med avvikande storlek	Vid kraftigt avvikande storlek (>50%) – kass för avel. Mer än 25 %, spermaprov – rapp.
Testikel med lägesfel i pungen	Rapp.
Båda testiklarna med lägesfel	Kass – om testiklarna inte går att lägesrätta och förblir i rätt läge.
Testiklar med kraftiga konsistensavvikelser	Kass.
Testiklar med traumatiska skador/inflammation	Rapp, spermaprov.
Pungbräck	Kass för avel.

Pungbråck, traumatisk	Rapp – utredning och rapportering, uppföljning av operationsberättelse (ruptur av tunica vaginalis).
Navelbråck	Kass för avel.
Luftsnappning	1.
Kvickdrag	Kass för avel.
Struppipning	Kass för avel. Biljud vid bruksprov ska utredas på klinik.
Krubbitning	1.
Vävning	1.
Lynnesfel	Kass.

Hingstägare har rapporteringsskyldighet enligt DFS 2004:22 föreskrift om djurskydds krav vid avelsarbete, om hingsten har defekt eller nedärver defekt under tid hingst verkar i avel.

Olika veterinärmedicinska fynd av betydelse för djurskyddet – utredning och eventuell kassation.

Hingst som är anlagsbärare av genetisk defekt till exempel cerebellär hypoplasia (slinger), HYPP, OLWS, SCID, PSSM, GBED, HERDA, JEB så kallade "krumma ben" – kasseras för avel.

Förekommer defekt av betydelse, rapporterad efter ordinarie avelsvärdering kan hingsten återkallas för ny undersökning och omvärderas.

För äldre hingstar gäller att hänsyn ska tas till ålder och utförda prestationer.

Fertilitetskrav = inte under 40 % dräktighet (15 ston eller fler betäckta). Lägre dräktighetsprocent föranleder utredning med bland annat spermaprovtagning.

29 Regler gällande hingstar av Nordsvensk Brukshäst

Individprovning

Godkända färger

Brun, svartbrun, svart, fux, gulbrun, gulsvartbrun, gulsvart, isabell samt blacka varianter av dessa färger. Avblekbar skimmel om färgen kan härledas till den så kallade "blåfägen" i Norge.

Härstamning

Hingst ska vara införd i Grundstambok avd. 1 och ha Riksstambokförd far och mor.

Hälsotillstånd

Hingstar ska vara veterinärt godkända. Hingst ska för licensberättigande vara friröntgad avseende hovbroskförbening. Röntgenplåtarna ska vara centralt avlästa i Sverige av SLU och bedömda enligt svenska normer.

Exteriörbedömning

Vid varje individprovningstillfälle bedöms hingst exteriört. Hingst ska vid individprovning vid tre års ålder mätas avseende mankhöjd – mätt vid mankens högsta punkt och vid fyra år eller äldre avseende mankhöjd – mätt vid mankens högsta höjd, bröstomfång – mätt med måttband direkt bakommanen, framknäets omfång – mätt med måttband på största omkretsen och framskenans bredd – mätt med klavmått från sidan omedelbart under knäleden. Mätning ska ske av samtliga hingstar som visas för individprovning.

Kvalitetsklasser

Kvalitetsklasser utdelas vid ordinarie avelsvärdering.

B Tilldelas treårig hingst som erhållit 40 poäng exteriört (i undantagsfall kan hingst godkännas med 38 – 39 poäng på grund av härstamning eller bevarandevärd färg) och ingen delpoäng under sju.

Från och med 1 januari 2017 ska hingstar av Dölahestras uppnå minst 40 poäng exteriört, ingen delpoäng under åtta för att kunna godkännas enligt rasvisa krav i Sverige.

Tilldelas fyraårig eller äldre hingst som uppfyller ovanstående exteriöra krav samt genomfört godkänt bruksprov.

AB Tilldelas hingst som uppfyller minimikraven för kvalitetsklass B samt vid avelsvärderingstillfället genomfört godkänt körprov enligt reglerna för FNH:s KörBarhetsIntyg (KBI). Hingst kan genom tävlingsmeriter höjas till AB.

A Tilldelas hingst som uppfyller kraven för kvalitetsklass B och har lämnat 20 bedömda avkommor införda i Grundstambok avd. I. Frekvensen av avkommor bedömda i klass 1 och frekvensen diplomston ska relateras till medeltalet för rasen och med säkerhet vara högre. Antalet godkända söner och kvaliteten på dessa ska också vägas in.

Kvalitetsklass A kan utdelas postumt senast fem år efter hingstens död.

ELIT Tilldelas hingst som uppfyller kraven för kvalitetsklass B och har lämnat 30 bedömda avkommor införda i Grundstambok avd. I. Frekvensen av avkommor bedömda i klass I och frekvensen diplomston ska relateras till medeltalet för rasen och med säkerhet vara väsentligt högre. Antalet godkända söner och kvaliteten på dessa ska också vägas in.

Kvalitetsklass ELIT kan utdelas postumt senast fem år efter hingstens död.

Bruksprov/körprov

Utförs på ett inhägnat område. Vid körprov ska hingst vara selas med väl tillpassad sele. Hjälptryglar får inte användas. Hingsten ska vara betslad med träningsbett eller stångbett.

Hingst fyra och äldre ska genomföra bruksprov/körprov för att tilldelas kvalitetsklass.

Hingst kan genomföra bruksprov/körprov tidigast vid tre års ålder.

Övriga ska avlägga bruksprov vid stambokföringstillfället. Bedömningarna poängsätts enligt en 10-gradig skala. Avkommeprövad hingst kan undantas från körprovskravet.

Följande moment ska bedömas:

a. Anspänning och frånsänning (en medhjälpare ska användas).

b. Igångsättning samt dragteknik och dragvilja vid körning.

c. Halter.

d. Ryggning (baksele rekommenderas).

e. Temperament, samarbetsvilja och lydnad.

Provet ska utföras på en 300 – 500 meter lång bana. Fyrhjulig vagn ska användas lastad med ett ordinarie lass på cirka 900 kilo, dock ska lasset anpassa efter underlag och terräng. Hingsten ska köras efter domarens anvisningar. Den ska göra halt och förbli stillastående i harmoni och efter domarens anvisning rygga minst tre steg. Försökt till anspänning får inte pågå mer än fem minuter, om detta misslyckas kan nytt försök ske senare samma dag.

Domaren värdesätter respektive bedömningsmoment a – e med poäng mellan 1 – 10. Totala poängen läggs ihop och divideras med fem. Erhållen genomsnittspoäng ska för godkännande bli lägst fem, delspoäng under fyra godkänns endast i ryggningsmomentet.

Fyraårig hingst avlägger bruksprovet i form av KörBarhetsIntyg.

Vid godkänt resultat påverkas tilldelningen av avelsvärdeklass.

Visningskrav

Hingst ska för fortsatt licensberättigande visas för sundhetskontroll vartannat år vid sommarpremiering eller vid ordinarie avelsvärdering för hingstar eller vid riksutställning. Hingst som inte visas vid föreskriven sommarpremiering ska för att bli fortsatt licensberättigad, uppvisas vid ordinarie avelsvärdering för sundhetskontroll.

Tävlingsmeriter

Bruksprov kan inte ersättas med tävlingsresultat.

Hingst kan höja sin värdebokstav från B till AB om det kan uppvisas intyg från att den genomfört tävling i plöjnings- skogs- eller brukskörning i lägst distriktsmästerskapsklass utan uteslutning i något moment. Intyg/bevis om tävlingsmeriter ska bifogas anmälan till avelsvärdering.